

Magyarország Alkotmánybírósága
részére

1535 Budapest, Pf. 773.

Tárgy: alkotmányjogi panasz

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám:	IV / 1696-0 / 2013.
Érkezett:	2013 NOV 18.
Példány:	1+3
Melléklet:	1x 2+3 iratcsomó db
Kezelőiroda:	P-1

Tisztelt Alkotmánybíróság!

Alulírott, [REDACTED]

Magyarország Alaptörvényének 24. Cikke (2) bekezdésének c) pontja és (3) bekezdésének a) pontja, valamint az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény 26. § (2) bekezdése alapján

alkotmányjogi panasszal fordulok a Tisztelt Alkotmánybírósághoz

a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény végrehajtásáról szóló

168/1997. (X. 6.) Korm. rendelet 16. § (2)

„A Tny. 39. §-a szerint számított arányosan elismert szolgálati idő alkalmazása esetén a naptári évi keresethez tartozó osztószámként - a Tny. 22. §-a (7)-(8) bekezdéseinek alkalmazásával - azokat a napokat, amelyekre az igénylőnek keresete, jövedelme volt, arányosítás nélkül kell figyelembe venni.” bekezdése ellen (Hatályos: 2012.01.01 – 2012.12.31).

A 16. § (2) bekezdése a 425/2012. (XII. 29.) Korm. rendelet 11. § h) pontja szerint módosított szövege: 16. § (2) A Tny. 39. §-a szerint számított arányosan elismert szolgálati idő alkalmazása esetén a naptári évi keresethez tartozó osztószámként – a Tny. 22. § (10) bekezdésének alkalmazásával – azokat a napokat, amelyekre az igénylőnek keresete, jövedelme volt, arányosítás nélkül kell figyelembe venni. (Hatályos: 2013.01.01 -).

Kérem a rendelkezés alkotmányossági vizsgálatát, annak megállapítását, hogy azok ellentétesek az Alaptörvénnyel és erre tekintettel a még hatályban lévő rendelkezésnek a kihirdetés napjára visszamenőleges hatállyal történő megsemmisítését, illetőleg a rendelkezés tekintetében az alkalmazási tilalom általános érvényű kimondását. Azon, már végrehajtott rendelkezés esetében, amelyek tekintetében nincs mód az alkalmazási tilalom kimondására, kérem annak megállapítását, hogy a rendelkezés ellentétes volt a végrehajtáskor hatályos Alkotmánnyal, illetőleg a jelenleg hatályos Alaptörvénnyel.

Az indítványt a következő indokok támasztják alá:

Az előzőekben jelzett, általam sérelmezett és a korábban hatályos Alkotmánnyal és a jelenleg hatályos Alaptörvénnyel egyaránt ellentétesnek tartott rendelkezés számomra jelentős személyes érdeksérelmet okoztak.

A társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény végrehajtásáról szóló 168/1997. (X. 6.) Korm. rendelet 16. § (2) „A Tny. 39. §-a szerint számított arányosan elismert szolgálati idő alkalmazása esetén a naptári évi keresethez tartozó osztószámként - a Tny. 22. §-a (7)-(8) bekezdéseinek alkalmazásával - azokat a napokat, amelyekre az igénylőnek keresete, jövedelme volt, arányosítás nélkül kell figyelembe venni.” a rendelkezés ellentétes a jelenleg hatályos Alaptörvénnyel.

Előzmény:

Gerinc eredetű betegségem miatt 2004-ben az OOSI II. fokú Orvosi Bizottságának 02-007512-2004 számú, 2004. 05. 11-én kelt szakvéleménye 40%-ban egészségkárosodást állapított meg. Csak kísérelve tudtam közlekedni, munkahelyemre bejárni nem tudtam, a táppénz lejárta után keresőképtelenségem miatt fizetetlen szabadságon voltam 2005.12. 31-ig, ezért munkaviszonyom 2005. 12. 31-ével megszűnt. Ellátás nélkül maradtam. Szociális járadékot nem igényeltem.

Segélykérés helyett 2006. 08. 01-től sikerült otthonomban végezhető részmunkaidős munkát találnom, a foglalkoztatás keretében kis összegű jövedelemre tettem szert.

Egészségi állapotom 2010-ben tovább romlott, ágyhoz kötött teljes munkaképtelenségem miatt 2011-ben kértem egészségkárosodásom újbóli megállapítását. A Nemzeti Rehabilitációs Hivatal I. fokon eljáró szakértői bizottságának 2011. 01. 31. napján kelt 2-001533/2011/SzÁ számú szakhatósági állásfoglalása szerint az összszerkezeti egészségkárosodás mértéke 42 %. Ennek alapján kértem az átmeneti járadék megállapítását, melynek alapján az Országos Nyugdíjbiztosítási Főigazgatóság 55-14525/2011/0001 számú, 55-14524/2011/0020 jogorvoslati számú 2011. 03. 02 folyósítási kezdettel 34520 Ft,- járadékértékben határozattal állapított meg. Az átmeneti járadék összegének megállapítása után fellebbeztem a Nyugdíjbiztosítóhoz, a határozat kézhezvétele után alkotmányjogi panaszt nyújtottam be. Panaszomat az alkotmánybíróság elutasította, hivatkozva arra, hogy nem merítettem ki minden jogorvoslati lehetőséget. Az átmeneti járadékot 2011.03.02-től 2011.12.31-ig vettem igénybe.

Mivel az alkotmányellenes jogszabály miatt az átmeneti járadék összege 37 év 223 nap jogviszony után a minimálnyugdíjat alig haladta meg (jogviszonyom során a két gyermekem után járó gyesen kívül sem segélyt, sem munkanélküli járadékot soha nem vettem igénybe), egészségi állapotomban sem történt változás, ezért 59. évem betöltése után **2012.01.01-ével korhatár előtti ellátást igényeltem**, melyet a Nyugdíjbiztosító 43.245,-Ft összegben állapított meg..

A nyugdíj megállapítás menete az előzőekhez hasonlóan történt, fellebbezésemet a Nyugdíjbiztosítási Igazgatóság a másodfokú 55-10383/2012/0010 határozatban elutasította.

Az 168/1997. (X. 6.) Korm. rendelet 16. § (2) alkotmányellenesség megállapítása és még egyéb ezzel nem összefüggő okok miatt keresetet nyújtottam be a **Munkaügyi Bírósághoz**. A Bíróság 6.M.388/2013/10 sz. keresetemet jogerős ítélettel elutasította. Alkotmányellenesség megállapítása iránti keresetem elutasításának indoklása: „A bíróság nem látta indokát jelen per elbírálása során közvetlenül alkotmánybírósági eljárás kezdeményezésének, és a felperes alkotmányjogi panaszának

az érdemi döntés meghozatala előtti megküldésének, ugyanis a felperes jelen per megindításával merítette ki az összes jogorvoslati lehetőséget, amely az alkotmányjogi panasz előterjesztésének feltétele. (2011.-évi CLI.törvény 25.§,26.§)”.

Személyes érdeksérelem:

Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló érdeksérelemet az okozza, hogy a nyugdíj alapjául szolgáló átlagkereset kiszámításánál az arányos szolgálati idő alapján meghatározott csökkentett százalékként alkalmazása ellenére az 168/1997. (X. 6.) Korm. rendelet 16. § (2) az átlagkereset meghatározásakor a teljes részmunkaidős biztosítási időszakot arányosítás nélkül alkalmazza osztószámként.

Ez azt jelenti, hogy olyan időtartammal számol, mint osztószámmal a nyugdíjtörvényekben és a nyugdíj mértékének kiszámítása során egyedülállóan példátlan módon az átlagkereset kiszámításánál, melyet nem ismer el a nyugdíj mértékének a % mérték megállapításához elismert szolgálati időként. Esetemben ez a diszkriminatív számítás a nyugdíjam mértékének kb. ~16%-os csökkenését eredményezte.

A nyugdíj mértékét alapesetben három összetevő határozza meg:

1. Az ellátás megállapításakor figyelembe vehető szolgálati idő, % meghatározásához.
2. Az **osztószám**, amely az ellátás megállapításakor figyelembe vehető szolgálati idő, csökkentve a törvény által részletezett időtartamokkal, pl. táppénzes napok, gyes, stb....
3. A **járadékalapot képező jövedelem** a törvény szerinti levonásokkal csökkentett és valorizált összege.

A Tny. 39. §-a a 168/1997. (X. 6.) Korm. rendelet 16. § (2) együttes hatálya alá tartozóknál a nyugdíj mértékét három összetevő határozza meg:

- A/ Az ellátás megállapításakor figyelembe vehető szolgálati idő, mely nem tartalmazza a Tny. 39. §-a szerint számított arányos szolgálati idő számítása alapján csak jogosító időként figyelembe vehető időt, % meghatározásához.
- B/ Az **osztószám**, amely a Tny. 39. §-a alá tartozó időtartam egésze arányosítás nélkül a 168/1997. (X. 6.) Korm. rendelet 16. § (2) szerint, valamint az ellátás megállapításakor figyelembe vehető egyéb szolgálati idők, csökkentve a törvény által részletezett időtartamokkal, pl. táppénzes napok, gyes, stb....
- C/ A **járadékalapot képező jövedelem** a törvény szerinti levonásokkal csökkentett és valorizált összege.

A három összetevő mértékét a törvény sok helyen kedvezményekkel, mérlegelési lehetőségekkel pozitív diszkriminációban részesíti. A Tny. 39. §-a és a 168/1997. (X. 6.) Korm. rendelet 16. § (2) alá tartozókat, akiknél az A/, B/, C/ pontokból az A/ és B/ pontokban is a nyugdíj mértékét csökkentő szabályozás történt, melynek hatálya alól egyéb törvényi szabályozás alól a negatívan diszkrimináltak köréből néhány csoportot mentesít a TNY. 22. § (2) bekezdése. Az A/ pont alatti, százalékként csökkentő hatást AB határozat alkotmányosnak ítélte.

A személyes érdeksérelemet okozó B/ pontban szereplő osztószám számításra vonatkozó Alkotmány és Alaptörvény ellenességi vizsgálatra vonatkozó határozat az Alkotmánybíróság határozatai között nem szerepel.

Ezzel a rendelettel a jogalkotó és a jogalkalmazó összességében olyan többszörösen diszkriminatív megoldást alkalmazott, amelyek együttes hatásuk következtében jelentős érdeksérelmet okoztak, és ellentétesek mind a 2011. december 31-ig hatályban volt Alkotmánnyal, mind pedig a 2012. január 1-én hatályba lépett Alaptörvénnyel.

A sérelem számszerű kimutatása:

A 168/1997. (X. 6.) Korm. rendelet 16. § (2) alapján a Nyugdíjbiztosítási Főigazgatóság határozatában 43.245,-Ft-ba állapította meg.

A 2012.01.01 időpontban a szabályozás szerint a 37 év 213 nap jogosultság megszerzéséhez figyelembe vehető időből 4 év 305 nap részmunkaidős munkaviszony miatt 2 év 336 nap levonásával (arányosítás miatt) 34 év 242 nap a határozatban az ellátás megállapításakor figyelembe vehető szolgálati idő. Az arányos szolgálati idő számítás miatt a nyugdíj összegének megállapításakor figyelembe vehető idő alapján a nyugdíj alapjának **72%-a** a nyugdíj összege, a jogosító időre számítható 75,5% helyett.

A nyugdíj alapjának számításához alkalmazott másik összetevő a nyugdíj megállapításánál példátlan módon a nyugdíj mértékénél figyelembe nem vehető idő levonása nélküli osztószám, melynek eredményeként az ellátás csökkentés nélküli összege 48.478,- Ft, a korhatár előtti ellátás havi megállapított összege a csökkentések miatt 43.245,- Ft.

Az alkotmányellenes szabályozás nélkül korhatár előtti ellátásom teljes nyugdíjösszege ~57.000,-Ft, a kapott ellátás havi összege a csökkentéseket is figyelembe véve ~51.500,- Ft lenne. A diszkriminatív számítás erkölcsi sérelmén kívül **havi ~8255,-Ft anyagi sérelem ért, ami a megállapított ellátásom ~19,08 %-a.**

Mivel gyermekkortól fennálló szívbetegségem miatt több, mint 40 éve csak folyamatos gyógyszeres kezeléssel fenntartható munkaképes állapotom az idő haladtával folyamatosan romlott, teljesítőképességem csökkent, ez egyébként is alacsonyabb nyugdíjalapot eredményezett, így az anyagi sérelem számomra jelentős.
A nyugdíj határozatban szereplő adatok kivonata az I. mellékletben kigyűjtve látható.

1. A tárgyhoz tartozó alaptörvényi és törvényi rendelkezések és a 168/1997. (X. 6.) Korm. rendelet 16. § (2) Alaptörvény ellentétességének indoklása:

1.1.1 A társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény végrehajtásáról szóló 168/1997. (X. 6.) Korm. rendelet támadott rendelkezései:

16. § (2) A Tny. 39. §-a szerint számított arányosan elismert szolgálati idő alkalmazása esetén a naptári évi keresetbe tartozó osztószámként - a Tny. 22. §-a (7)-(8) bekezdéseinek alkalmazásával - azokat a napokat, amelyekre az igénylőnek keresete, jövedelme volt, arányosítás nélkül kell figyelembe venni.

1.1.2 Az Alaptörvény előzőekben hivatkozott szabályozás következtében sérelmet szenvedett rendelkezései:

NEMZETI HITVALLÁS

„Valljuk, hogy az emberi lét alapja az emberi méltóság.”

„Valljuk, hogy a közösség erejének és minden ember becsületének alapja a munka, az emberi szellem teljesítménye.”

Indokolás:

A NEMZETI HITVALLÁS-ból kitűnik, hogy a 168/1997. (X. 6.) Korm. rendelet 16. § (2) a NEMZETI HITVALLÁS szerint élők, így az én személyes emberi méltóságom megsértése. Egyéb jövedelemszerzés helyett, közösséget nem terhelő segély helyett munkavégzéshez kapcsolódó törvényes jövedelmet választottam. Tisztában voltam azzal, hogy az alacsony munkajövedelem csökkenti nyugdíjalapomat. A munka becsületét súlyosan megsérti a 168/1997. (X. 6.) Korm. rendelet 16. § (2), mert súlyosan diszkrimálja azt, hogy az Alaptörvény szerint éltem. emberi méltóságomat súlyosan megsérti, mert azt sugallja, ha nem dolgoztam volna, vagy nem törvényesen, vagy a közösség terhére éltem volna, akkor a törvény szerint előnyösebb elbírálás alá esnék.

ALAPVETÉS

M) cikk

(1) Magyarország gazdasága az értékteremtő munkán és a vállalkozás szabadságán alapszik.

Indokolás:

Az Alapvetés M) cikk szellemét betartva Magyarország gazdasága alapjához betegségem ellenére értékteremtő munkával hozzájárultam. Az Alaptörvény szellemének betartása miatt az ellátás összegének megállapításához figyelembe vehető szolgálati idő nem figyelembe vehető időt tartalmazó osztószám használatával anyagi hátrány ért, korhatár előtti ellátásom ~16%-os csökkenését eredményezte.

O) cikk

Mindenki felelős önmagáért, képességei és lehetőségei szerint köteles az állami és közösségi feladatok ellátásához hozzájárulni.

Indokolás:

Képességeimhez és lehetőségemhez mérten betegségem ellenére, a gazdasági társaságnál történt részmunkaidős foglalkozásom révén hozzájárultam az állami és közösségi feladatok ellátásához, mint adó és járulékfizető állampolgár, az ehhez kapcsolatos képzéseim is életem során önerőből, saját jövedelmemből finanszíroztam. Hátrány ért, mert ha nem teszek eleget az Alapvetés O) cikk szellemének, akkor pl. segély igénylése esetén az egészségi állapotom miatt az államtól finanszírozott szociális segély révén hozzávetőlegesen annyi jövedelmet kaptam volna, mint a betegen elért nettó keresetem és a nyugdíj számítás során a segély időszaka nem számított volna bele a nyugdíj alapjául szolgáló időbe osztószámként.

SZABADSÁG ÉS FELELŐSSÉG

I. cikk

(1) AZ EMBER sérthetetlen és elidegeníthetetlen alapvető jogait tiszteletben kell tartani. Védelmük az állam elsőrendű kötelezettsége.

Indokolás:

Sérthetetlen és elidegeníthetetlen jogom, hogy betegség esetén is segély helyett részmunkaidős munkavégzéssel biztosítsam megélhetésemet, különös tekintettel arra, hogy munkámra, ha kismértékben is, a körülmények ellenére is, volt igény. Az állam a 168/1997. (X. 6.) Korm. rendelet 16. § (2) nem védte meg ezt a jogomat, hanem súlyosan negatívan diszkriminált és csak saját anyagi károm előidézésével tudtam ezt a jogot érvényesíteni.

(2) Magyarország elismeri az ember alapvető egyéni és közösségi jogait.

Indokolás:

A % érték csökkentésével (TNY 39§) és a 168/1997. (X. 6.) Korm. rendelet 16. § (2) az osztószám el nem ismert idővel való kiterjesztésével nem ismerte el, hanem szankcionálta a részmunkaidős munkavégzéshez való jogomat, és súlyosan negatívan diszkriminált, csak saját anyagi károm előidézésével tudtam ezt a jogot érvényesíteni.

(3) Az alapvető jogokra és kötelezettségekre vonatkozó szabályokat törvény állapítja meg. Alapvető jog más alapvető jog érvényesülése vagy valamely alkotmányos érték védelme érdekében, a feltétlenül szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan, az alapvető jog lényeges tartalmának tiszteletben tartásával korlátozható.

Indokolás:

Ha nyugdíjrendszer egyensúlyának megteremtése érdekében szükséges a nyugdíj összegének csökkentése következtében megvalósuló alapjog-korlátozás, az arányosság akkor sem áll fenn, mert a nyugellátásra jogosultságot szerzett személyek tulajdonhoz való jogának a 168/1997. (X. 6.) Korm. rendelet 16. § (2) bekezdése által megvalósított mértékű nyugdíjalap csökkenés nem áll arányban az e törvényi rendelkezések által elérni kívánt céllal. A TNY 39. § (1) az arányos szolgálati dő számítás miatt az ellátás kiszámításánál 75,5% helyett 72%-ot eredményezett. Ez 3,5% csökkentés, mely alkotmányosnak bizonyult.

A 168/1997. (X. 6.) Korm. rendelet 16. § (2) ebből a csökkentett összegből újabb ~16%-os csökkentést eredményezett. Ilyen mértékű diszkriminációt semmilyen elérni kívánt cél érdekében nem lehet elfogadni, különös tekintettel arra, hogy a törvény nem mindenkire kiterjedően alkalmazza.

A 168/1997. (X. 6.) Korm. rendelet 16. § (2) bekezdése alkalmazása ezenkívül különbségtételt jelent a gazdasági életben munkát vállaló részmunkaidős foglalkoztatottak és az egyéb forrásból, pl. szociális forrásból jövedelmet szerzők között. A különbségtétel vizsgálata során a TNY. 22. § (2) bizonyítja, hogy van a jogosultaknak több rétege, akikre a jogalkotó nemcsak önmagában választható pozitív diszkriminációt alkalmaz, de ezt erre a körre a legkedvezőbb lehetőség kötelező mérlegelésének alkalmazásával teszi. A kiemelt körön kívüli részmunkaidősök

számára lehetőséget sem ad a választásra, a szabályozás arra sincs tekintettel, hogy az érintettek esetleg azért végeznek csökkentett munkaidőben munkát, mert egészségkárosodottak, beteg családtagot látnak el, vagy környezetükben nincs munkalehetőség – vagyis a közösség számára hasznos munkavégzés érintettjeit a jogalkotó a jövőbeni nyugdíj összegének jelentős csökkentésével bünteti. Mivel az érintettek jelentős része az idősebb korosztályba tartozó vagy/és egészségkárosodott személyek, akiknek fiatalkori 1988. január 1-e előtti keresetei alapesetben nem számítanak bele a nyugdíjszámítás alapjába, már egyébként is hátrányban vannak. A 168/1997. (X. 6.) Korm. rendelet 16. § (2) említett szabálya által megvalósított különbségtétel ebből következően hátrányos megkülönböztetést jelent a nyugdíj számítása során, ezért alaptörvény-ellenes. A 16 § (2) hátrányos megkülönböztetésének nincs objektív és ésszerű indoka, a különbségtételt semmilyen legitim cél érvényre juttatása nem indokolja. Amennyiben az elérni kívánt cél a nyugdíjkiadás és korhatár előtti ellátás költségeinek csökkentése, az annak eléréséhez szükséges eszközök és a rendelkezés célcsoportjának okozott kár mértéke nem állnak arányban egymással.

Állítom, hogy nincs olyan másik alapjog vagy szabadság védelme, amely védelmet a nehéz helyzetű, vagy betegen is az Alkotmány, illetve az Alaptörvény szerint élők és dolgozók nyugdíjának Alkotmánnyal és Alaptörvénnyel ellentétes csökkentésével lehet megvalósítani.

XII. cikk

(1) Mindenkinek joga van a munka és a foglalkozás szabad megválasztásához, valamint a vállalkozáshoz. Képességeinek és lehetőségeinek megfelelő munkavégzéssel mindenki köteles hozzájárulni a közösség gyarapodásához.

Indokolás:

Képességeimhez és lehetőségemhez mérten, a gazdasági társaságnál történt részmunkaidős foglalkozásom révén hozzájárultam a közösség gyarapodásához, mint adó és járulékfizető állampolgár. Hátrány ért, mert a nyugdíj számítás során ezen időszak osztószámának a határozatban a nyugdíj mértékének megállapítása során el nem ismert idővel való kiterjesztésével csökkentette a nyugdíjam alapjául számított jövedelem mértékét ~16%-kal, azaz jogom érvényesítését súlyos anyagi elvonással szankcionálta.

XIII. cikk

(1) Mindenkinek joga van a tulajdonhoz és az örökléshez. A tulajdon társadalmi felelősséggel jár.

Indokolás:

Társadalmi felelősségemet teljesítettem, a részmunkaidő bejelentett formában, a tényeknek megfelelő időtartamban történt, amely után a nyugdíjjárulék levonásra került. A részmunkaidős munkavállalás időtartama 1765 nap. Ebből a Tny.39.§ (1) alapján a nyugdíj mértékéhez nem, csak a jogosultság megállapításához beszámítható idő 1066 nap, azaz 2 év 336 nap. A nyugdíj mértékének megállapításához másik összetevőként alkalmazott osztószámnál azzal, hogy a csak jogosító időként figyelembe

vehető 2 év 336 napot itt nem vonják le, a nyugdíj mértékének megállapításához el nem ismerhető idővel történő osztószám ehhez a tulajdonhoz való jogomat sérti, annak ~16%-os elvonásával.

(2) Tulajdont kisajátítani csak kivételesen és közérdekből, törvényben meghatározott esetekben és módon, teljes, feltétlen és azonnali kártalanítás mellett lehet.

Indokolás:

A Tny 39§ (1) arányos szolgálati idő alkalmazása a nyugdíj megállapításához szükséges % értékét csökkenti, de a nyugdíjra jogosító időt nem. Ez természetesen, hiszen például egy egészségkárosodott, aki rész munkaidőt képes csak végig dolgozni, annak sincs két, vagy több élete, hogy a nyugdíjhoz szükséges arányos szolgálati idővel számítva elérje a nyugdíjra jogosító időt. Ezt a törvényi pontot és az ezzel járó %-os nyugdíjcsökkenést az Alkotmánybíróság nem találta alkotmányellenesnek.

Azonban a 168/1997. (X. 6.) Korm. rendelet 16. § (2) egy újabb nyugdíjcsökkentést valósít meg, ami éppen kiszolgáltatót, egészségkárosodott állapotom miatt következett be.

A Munkaügyi Bíróságon a tárgyalás során a Nyugdíjbiztosító megjelent képviselője nagy megdöbbenésemre előadta, hogy a rész munkaidős nyugdíjszámítás során alkalmazott, az ellátás összegének megállapításához figyelembe nem vehető időt tartalmazó diszkriminatív osztószám szándékos, melyet a jogalkotó kizárólag a rész munkaidős foglalkoztatás diszkriminálása érdekében alkalmazott. Állítása szerint a rész munkaidőben foglalkoztatott személyek csalnak, adó- és járulékfizetés elkerülésére hoznak létre ilyen munkaviszonyt. Nincs jegyzőkönyv birtokomban, így nem tudom, mi került bele előadásából, de ha igaz az állítása, akkor a diszkrimináció elvi alátámasztása minden valóság alapot nélkülöz. Amennyiben előfordulna ilyen eset, az egyrészt nem a munkavállaló „bűne”, hiszen a munkabér után a járulékot a munkaadó vonja le és fizeti be, így erre a munkavállaló nincs hatással, ráadásul egy munkavállalónak sem áll érdekében önmaga megkárosítása akár a nyugdíj, akár az egészségbiztosítási ellátásában. Esetemben a munkavégzés óradíja és teljesítményértéke a munkaerőpiacon szokásos ár volt, aminek a TNY 39. § (1) az arányos szolgálati idő számítás szerinti minimálbérre konvertálása is nyugdíjalap csökkenést eredményezett, így vélelmezése különösen felháborító volt.

A rész munkaidősök aránya a teljes foglalkoztatottak között 2010-ben 5,5 % . 2010-ben az összesen 220 ezer ilyen módon dolgozók mintegy 10%-a családi kööttségeivel indokolta ezt, 19,4%-uk (közel 43 ezer fő) viszont azzal, hogy nem talált teljes munkaidős állást, azaz alulfoglalkoztatottnak tekinthetők. Közel ugyanilyen arányt (18,5%) képviseltek az egészségi állapotuk miatt rész munkaidőben dolgozók is. (KSH, 2010)

A statisztikai adatokból kiderül, hogy a rész munkaidős foglalkoztatottak 47,9 %-a nem rendelkezik választási lehetőséggel a munkaidő hosszának megválasztásában, a másik 52,1%-ra vonatkozóan nincs adat.

Úgy vélem, hogy nem létezik olyan kivételes és közérdek, ami egészségkárosodotként ilyen brutálisan nagymértékű ~16% nyugdíjcsökkentést eredményezzen.

Véleményemet alátámasztja az is, hogy a jogalkotó évek óta támogatja a részmunkaidős foglalkoztatást, a közmunka többsége szintén részmunkaidős foglalkoztatás, így a tömeges adóelkerülés vádja szerintem nem állja meg a helyét. Feltételezem, ha valamikor közel évtizede a jogalkotó hibázott, egyrészt a részmunkaidős foglalkoztatás megítélésében, részben abban, hogy a törvényt be nem tartókat nem büntetőjogi, hanem felháborító módon nyugdíjszámítási eszközökkel szankcionálva vétkesen tömegeinek kárt okoz, az osztószám diszkriminatív kiterjesztése a 168/1997. (X. 6.) Korm. rendeletben (a jogszabály változások miatt különböző pontokban és környezetben) megjelenve a korábban hatályos Alkotmánnyal és a jelenleg hatályos Alaptörvénnyel egyaránt ellentétes.

XV. cikk

(1) A törvény előtt mindenki egyenlő. Minden ember jogképes.

Indokolás:

A 168/1997. (X. 6.) Korm. rendelet 16. § (2) -ban alkalmazott, a minden törvényi feltételt teljesítő részmunkaidős munkavállalói körre irányuló példa nélküli nyugdíj mértékét csökkentő intézkedés sehol nem található máshol a jogszabályokban.

XV. cikk (1) bekezdéssel ellentétben a törvény előtt a támadott rendelkezés alapján nem mindenki egyenlő, mert ilyen diszkriminatív osztószámmal számítás rendelkezés csak az arányos szolgálati idő hatálya alá tartozókra vonatkozik különös tekintettel arra, hogy egy másik rendelkezés (TNY 22. § (2)) emberek csoportjait kivonja a támadott rendelkezés hatálya alól.

(2) Magyarország az alapvető jogokat mindenkinek bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, fogyatékoság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül biztosítja.

Indokolás:

XV. cikk (2) bekezdéssel ellentétben a jogalkotó egyéb helyzet szerint különbséget tesz, esetemben azért, mert egészségi állapotom miatt korlátozott munkavégzésre voltam képes.

(4) Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.

Indokolás:

XV. cikk (4) bekezdéssel ellentétben az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkóztatás megvalósulását ebben az esetben csak azon kiemelt réteg számára biztosítja, akik a TNY 22. § (2) alá tartoznak.

(5) Magyarország külön intézkedésekkel védi a családokat, a gyermekeket, a nőket, az időseket és a fogyatékkal élőket.

Indokolás:

XV. cikk (5) bekezdéssel ellentétben, mivel idős, egészségkárosodott, nő vagyok, különbséget tesz, mert csak részmunkaidőben nagyon rövid időtartamban voltam képes dolgozni, nem teljes munkaidőben.

Az 1997. évi LXXXI. törvény a társadalombiztosítási nyugellátásról 22. § (2) bekezdése érintettjeire jelenleg is kedvezőbb választási lehetőséget ad:

*„Az öregségi nyugdíj alapját képező havi átlagkereset meghatározásánál a munkanélküli-járadék, vállalkozói járadék, a nyugdíj előtti munkanélküli-segély, az álláskereső ösztönző juttatás, a keresetpótló juttatás, a gyermekgondozási segély, nyugdíjjáradék-köteles szociális ellátások (gyermeknevelési támogatás, ápolási díj), a prémiumévek programról és a különleges foglalkoztatási állományról szóló 2004. évi CXXII. törvény (a továbbiakban: Péptv.) 3-4. §-ai és 5. §-a szerinti prémiumévek program, illetőleg különleges foglalkoztatási állomány keretében járó juttatás, a rehabilitációs járadékról szóló 2007. évi LXXXIV. törvény (a továbbiakban: Rjtv.) szerinti rehabilitációs járadék és a rehabilitációs ellátás összegét, valamint a felsorolt ellátások folyósításának időtartama alatti biztosítással járó jogviszonyból származó jövedelmet (keresetet) - a kifizetésük (folyósításuk) időpontjától függetlenül - figyelmen kívül kell hagyni.
Ha az igénylőre kedvezőbb, ”*

3. Az Alkotmánybíróság hatásköre: az indítványban kifogásolt jogszabályhelyek

Alaptörvénnyel való összhangjának felülvizsgálata nem esik az Alaptörvény 37. Cikk (4) bekezdésébe foglalt hatáskörszűkítő rendelkezés hatálya alá.

Költségvetésre gyakorolt hatásának becslésére nem áll rendelkezésre elég adat, de a hivatkozott jogszabály helyett kevésbé diszkriminatív alkalmazás ösztönzőbb hatású lenne a szociális juttatásból a munkavállalás irányába történő elmozdulásra és jobban alátámasztaná a jelenlegi gazdaság- és az emberi erőforrás- politika kormányzati törekvéseit.

Előzőekben írtak alapján véleményem szerint az indítványban támadott törvényi rendelkezések nem esnek az Alaptörvény 37. Cikk (4) bekezdésébe foglalt, az Alkotmánybíróság hatáskörét szűkítő rendelkezés hatálya alá.

4. Kötelező biztosítási rendszer keretében nyújtott, járulékfizetés fejében járó szociális szolgáltatásokkal (nyugdíjjal) kapcsolatos szttenderdek az Alkotmánybíróság gyakorlatában

Részmunkaidő esetében a jogalkotó a nyugdíj mértékének megállapításához (% mérték) járulékkal fedezett időtartamnak az arányos szolgáltati időt ismeri el. Ezen időtartam a nyugdíj mértékének számítása során el nem ismert idővel való kiterjesztése osztószámként a nyugdíjszámítás során a jogalap kedvezőtlen megváltoztatása címen az alapjogi sérelem ismérvei szerint bírálható el.

A nyugdíj tulajdonjogi védelmét a kötelező járulékfizetesként történő állam általi vagyonelevonás alapozza meg. A támadott szabályozás pedig nemhogy nem ellensúlyozza az alapjog-korlátozást magasabb szolgáltatással, hanem tovább csökkenti azt, alaptörvény-ellenesen vonja meg a tulajdonjogi védelmet élvező nyugdíj összegét.

A 42/2006. (X. 5.) AB határozatában az Alkotmánybíróság ezzel kapcsolatban a következőket fogalmazta meg.

Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint a 8. § (2) bekezdése alapján alapvető jog korlátozása akkor tekinthető alkotmányosnak, ha a korlátozást törvény mondja ki, a korlátozás szükséges és az elérendő célhoz viszonyítva arányos

(...)

A korlátozás elbírálásának részletesebben meghatározott alapelve: alapjog korlátozására akkor kerülhet sor, ha másik alapjog vagy szabadság védelme vagy érvényesülése más módon nem érhető el, feltéve, hogy az elérni kívánt cél fontossága és az ennek érdekében okozott alapjog sérelmének súlya megfelelő arányban áll egymással. ”

Különösen figyelemre méltó az a körülmény, hogy az alapvető jog korlátozását ebben az esetben nem törvény, hanem a 168/1997. (X. 6.) Korm. rendelet 16. § (2) mondja ki, így a 42/2006. (X. 5.) AB határozat értelmében az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint ha a szükséges és elérendő célhoz viszonyítva nem lenne aránytalan, akkor sem tekinthető alkotmányosnak.

Előzőekben kifejtettek alapján kijelenthető, hogy amennyiben T. Alkotmánybíróság esetjoga által meghatározott alapjogvédelmi szintet kívánja biztosítani az indítványban kifogásolt szabályozás hatálya alá tartozó személyeknek, érintettségem miatt személyemnek, nem tehet mást, mint hogy a támadott törvényi rendelkezés alaptörvény-ellenességét mondja ki.

Tisztelt Alkotmánybíróság!

Fentiek alapján kérem, hogy a T. Alkotmánybíróság állapítsa **168/1997.(X. 6.) Korm. rendelet 16. § (2) bekezdéseinek** alaptörvény-ellenességét és semmisítse meg a hivatkozott rendelkezést.

Melléletek:

I. sz. melléklet (55-10383/2012/0010 határozat időadatainak kivonata)

Nyugdíjbiztosítási Igazgatóság másodfokú 55-10383/2012/0010 határozat

Budapest Környéki Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 6. M. 388/2013/10 sz. ítélet

Jogi képviselőm meghatalmazását mellékelem.

Budapest, 2013. november . 14.

